

Hoe kijken verzekerden naar een mogelijk verhoogd eigen risico?

Sarah van Lierde, Marloes Meijer, Judith de Jong en
Anne Brabers
Mei 2026

NIVEL

Kennis voor betere zorg

Belangrijkste inzichten

- Meer verzekerden (16%) geven aan bij een eigen risico van €460 een belemmering te verwachten om noodzakelijke zorg te gebruiken dan bij het huidige eigen risico van €385 (7%)
- Voorstel maximumbedrag €150 eigen risico per behandeling bij een eigen risico van €460 is voor ruim één op de tien verzekerden een belemmering om zorg te gebruiken
- Verzekerden maken zich vooral zorgen om anderen (59%) over de door het kabinet voorgenomen verhoging van het eigen risico en minder om zichzelf (18%)
- Ervaren gezondheid, inkomen en financiële situatie hangen samen met verwachte belemmeringen en zorgen over het gebruik van zorg

Tot slot

Het kabinet heeft plannen om het eigen risico vanaf 2027 te verhogen en om vanaf 2028 verzekerden een maximale bijdrage per behandeling te laten betalen. Wanneer verzekerden het eigen risico niet kunnen betalen, kan het er mogelijk toe leiden dat zij afzien van zorg. Eerder onderzoek liet zien dat 8% zorg mijdt vanwege het eigen risico.¹ In dit onderzoek gaf 7% aan dat het huidige eigen risico een belemmering vormt om noodzakelijke zorg te gebruiken, en een hoger percentage verwacht een belemmering om noodzakelijke zorg te gebruiken bij een eigen risico van €460. Vooral verzekerden met een matige of slechte ervaren gezondheid, een maandelijks netto huishoudinkomen lager dan €2.300 en die schulden maken of hun spaarmiddelen aanspreken verwachten vaker een belemmering. Dit onderzoek laat zien dat bij een verhoging van het eigen risico het percentage dat afziet van zorg mogelijk hoger komt te liggen. Voor nu zijn deze cijfers een inschatting van verzekerden zelf van de voorgenomen situatie van het kabinet. Het is van belang om het mijden van zorg vanwege de kosten, zoals het eigen risico, te blijven monitoren.

¹ De rol van het eigen risico in het gebruik van zorg volgens verzekerden.

Inhoud

Achtergrond

	4
1. <u>In hoeverre vormt het huidige eigen risico van €385 en het voorgenomen eigen risico van €460 voor verzekerden een belemmering om gebruik te maken van noodzakelijke zorg?</u>	8
2. <u>In hoeverre vormt een maximumbedrag van €150 per behandeling bij een eigen risico van €460 voor verzekerden een belemmering om gebruik te maken van zorg?</u>	10
3. <u>In welke mate maken verzekerden zich zorgen om zichzelf en anderen over de door het kabinet voorgenomen verhoging van het eigen risico?</u>	12

Achtergrond

NIVEL

Kennis voor betere zorg

Context

- In Nederland moeten verzekerden het eerste deel van de kosten zelf betalen wanneer zij gebruikmaken van zorg die in het basispakket zit.² Dit heet het **eigen risico**.
- Sinds 2016 is het verplicht eigen risico €385. Het kabinet wil het verplicht eigen risico **verhogen**. Een exact bedrag was ten tijde van het onderzoek nog niet bekend, maar er werd geschreven over €460.³
- Het kabinet wil daarnaast vanaf 2028 voor het eigen risico een **maximumbedrag van €150 per behandeling** invoeren. Dit betekent dat verzekerden niet meer in één keer hun volledige eigen risico betalen.
- Het eigen risico is bedoeld om verzekerden bewust te maken van de kosten van zorg. Ook is het een middel om de zorg te co-financieren. Echter, wanneer verzekerden het eigen risico niet kunnen betalen, kan dit ertoe leiden dat zij afzien van noodzakelijke zorg. Dit kan dan weer negatieve effecten hebben op hun gezondheid.

² Sommige vormen van zorg, zoals zorg van de huisarts, zijn uitgesloten van het eigen risico.

³ 'Eigen risico in coalitieakkoord naar 460 euro'.

Onderzoeksvragen

Met dit onderzoek geven we inzicht in de volgende vragen:

1. In hoeverre vormt het huidige **eigen risico van €385** en het voorgenomen **eigen risico van €460** voor verzekerden een **belemmering** om gebruik te maken van noodzakelijke zorg?
2. In hoeverre vormt een maximumbedrag van **€150 per behandeling** bij een eigen risico van €460 voor verzekerden een **belemmering** om gebruik te maken van zorg?
3. In welke mate maken verzekerden zich **zorgen** om zichzelf en anderen over de door het kabinet voorgenomen verhoging van het eigen risico?

Over het onderzoek

Nivel Consumentenpanel Gezondheidszorg

Voor dit onderzoek is een vragenlijst uitgezet binnen het Nivel Consumentenpanel Gezondheidszorg. Dit panel verzamelt op landelijk niveau informatie over de meningen, kennis, verwachtingen en ervaringen van gebruikers van de gezondheidszorg.

Dataverzameling

In februari 2026 ontving een groep panelleden een online vragenlijst met daarin onder andere vragen over het eigen risico.

Deelnemers

De online vragenlijst is verstuurd naar 1.155 panelleden. 521 panelleden vulden deze vragenlijst in (45,1% respons).

Analyses

De respondenten zijn gewogen naar leeftijd en geslacht, zodat ze een representatieve afspiegeling vormen van de algemene bevolking van 18 jaar en ouder. Hiernaast hebben we gekeken naar verschillen tussen groepen bij alle vragen. We hebben gekeken naar verschillen in geslacht, leeftijd, ervaren gezondheid, netto maandelijks huishoudinkomen en financiële situatie. Alleen significante resultaten worden gepresenteerd.

**1. In hoeverre vormt het huidige eigen risico van €385 en het
voorgenomen eigen risico van €460 voor verzekerden een
belemmering om gebruik te maken van noodzakelijke zorg?**

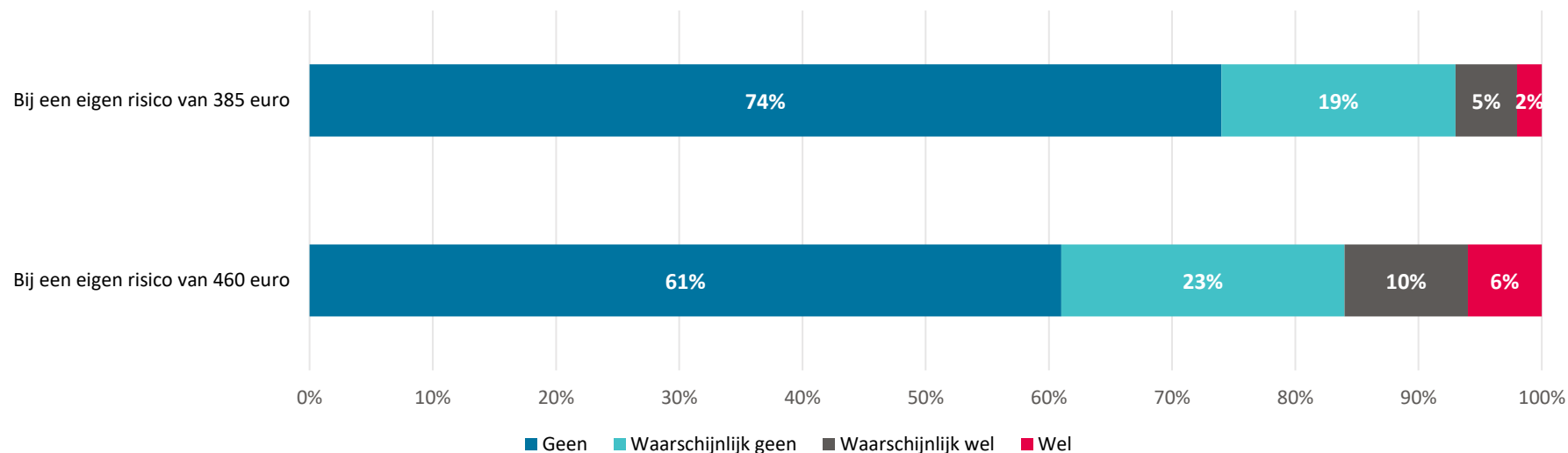

NIVEL

Kennis voor betere zorg

7% van verzekerden verwacht (waarschijnlijk) een belemmering om noodzakelijke zorg te gebruiken bij eigen risico van €385, tegenover 16% bij een eigen risico van €460

Zou u per bedrag willen aangeven in hoeverre de regeling voor u een belemmering zou vormen om noodzakelijke zorg te gebruiken? (n=491-492, gewogen)

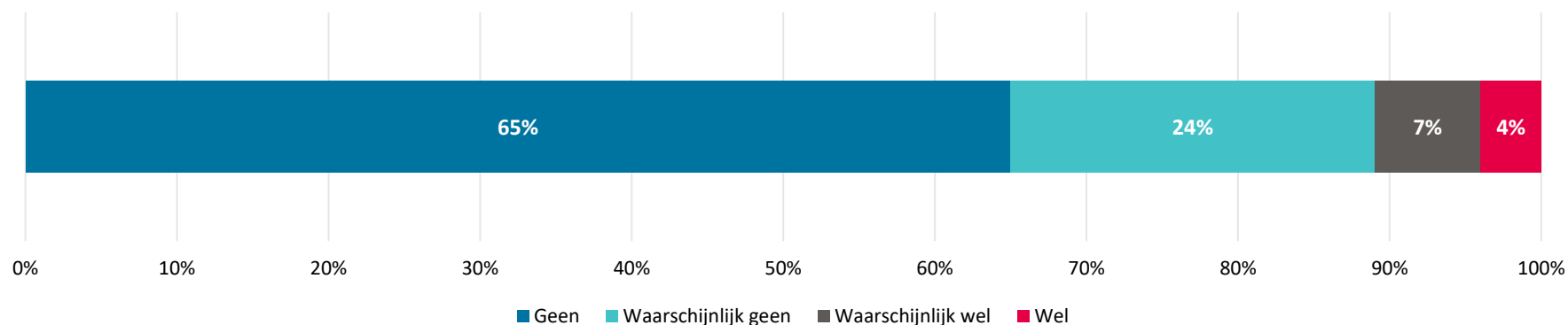
Verzekerden met een **matige of slechte ervaren gezondheid**, een **maandelijks netto huishoudinkomen lager dan €2.300** en die **schulden maken of hun spaarmiddelen aanspreken** verwachten vaker een belemmering te ervaren om noodzakelijke zorg te gebruiken. Dit geldt zowel bij een eigen risico van €385 als van €460.

2. In hoeverre vormt een maximumbedrag van €150 per behandeling bij een eigen risico van €460 voor verzekerden een belemmering om gebruik te maken van zorg?

Voor 12% van de verzekerden zou de regeling van maximaal € 150 eigen risico per behandeling (waarschijnlijk) een belemmering vormen om zorg te gebruiken

In hoeverre zou de regeling van maximaal 150 euro eigen risico per behandeling bij een eigen risico van 460 euro voor u een belemmering vormen om zorg te gebruiken? (n=492, gewogen)

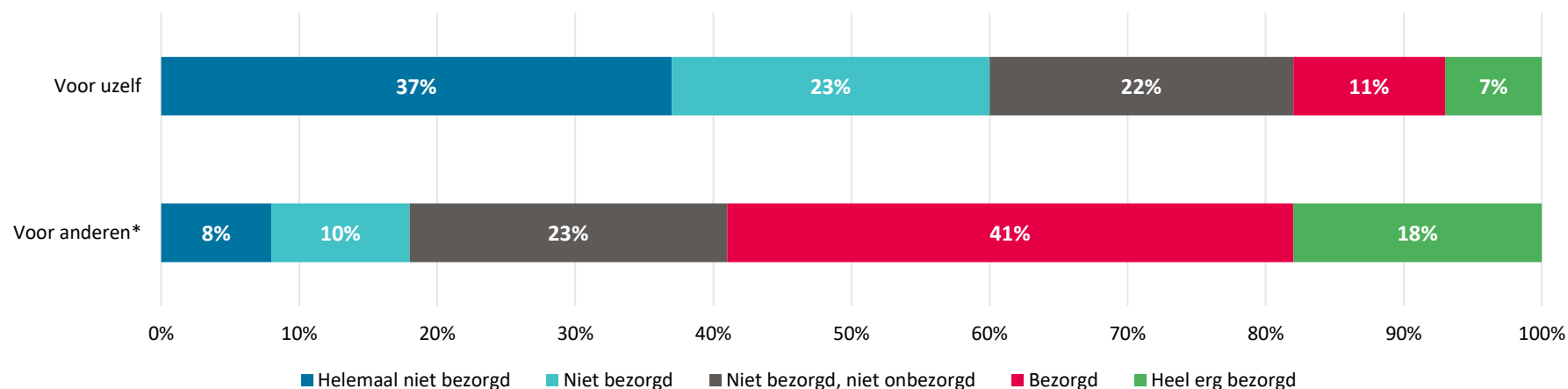
Verzekerden met een **matige of slechte ervaren gezondheid**, een **maandelijks netto huishoudinkomen lager dan €2.300** en mensen die **schulden maken of hun spaarmiddelen aanspreken** verwachten vaker dat de regeling van maximaal €150 eigen risico per behandeling bij een eigen risico van €460 een belemmering zou vormen om zorg te gebruiken.

3. In welke mate maken verzekerden zich zorgen om zichzelf en anderen over de door het kabinet voorgenomen verhoging van het eigen risico?

Zes op de tien verzekerden maakt zich zorgen over anderen door de voorgenomen verhoging van het eigen risico, tegenover twee op de tien over zichzelf

In welke mate maakt u zich zorgen over de door de nieuwe regering voorgenomen verhoging van het eigen risico van 385 euro naar 460 euro? (n=488-492, gewogen)

Verzekerden met een **matige of slechte ervaren gezondheid**, een **maandelijks netto huishoudinkomen lager dan €2.300** en mensen die **schulden maken of hun spaarmiddelen aanspreken** maken zich vaker (heel erg) zorgen over zichzelf door het voorgenomen hogere eigen risico.

Als het gaat om zorgen maken over anderen, maken verzekerden met een **matige of slechte ervaren gezondheid** zich vaker (heel erg) zorgen.

* 'Anderen' was niet gedefinieerd in de vragenlijst.

Kennis voor betere zorg

Het Nivel levert kennis om de gezondheidszorg in Nederland beter te maken. Dat doen we met hoogwaardig, betrouwbaar en onafhankelijk wetenschappelijk onderzoek naar thema's met een groot maatschappelijk belang. 'Kennis voor betere zorg' is onze missie. Alle onderzoeken publiceert het Nivel openbaar. U vindt deze en alle andere [Nivel-publicaties op onze website](#).

Kijk op onze website voor meer informatie over [het Consumentenpanel Gezondheidszorg](#) of mail naar consumentenpanel@nivel.nl.

NIVEL

Kennis voor betere zorg

De gegevens uit deze publicatie mogen met de volgende bronvermelding worden gebruikt:
Lierde, S. van, Meijer, M., Jong, J. de, Brabers, A.
Hoe kijken verzekerden naar een mogelijk verhoogd eigen risico?
Utrecht: Nivel, 2026.

030 272 97 00
nivel@nivel.nl
www.nivel.nl
Postbus 1568
3500 BN UTRECHT

Meer weten?

Klik op de publicaties om meer te lezen

 NIVEL

De rol van het eigen risico in het gebruik van zorg volgens verzekerden

 NIVEL

Kennisvraag: Kenmerken van mensen die afzien van zorg om financiële redenen

 NIVEL

Ruim 1 op de 10 die fysiotherapie of mondzorg nodig heeft, mijdt dit door kosten

 NIVEL

Daling in afzien van zorg vanwege kosten, in 2025 geeft zes procent van de burgers

